

СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ: СТРУКТУРА ТА СУЧАСНИЙ СТАН

Слободянюк Д. С., аспірант,

Інститут державного управління, Чорноморський національний
університет ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна

Статтю присвячено аналізу системи державного управління сферою інтелектуальної власності в умовах здійснених реформ на сучасному етапі державотворення. Виявлено, узагальнено та надано коротку характеристику етапів функціонування системи державного управління в сфері інтелектуальної власності за період незалежності України. Здійснено аналіз чинної системи державного управління інтелектуальною власністю в Україні. Проаналізовано систему та структуру державних органів, визначено їх повноваження, надано їх характеристику та виявлено способи взаємодії. Визначено важливість спрямування державної політики на усунення розпорошення і дублювання управлінських функцій в сфері інтелектуальної власності. Вказано на необхідність підвищення якості та рівня роботи консультативно-дорадчих органів щодо формування єдиної державної інноваційної політики в тому числі і в сфері інтелектуальної власності. Важливим завданням в цій сфері публічного адміністрування є формування системи економічних стимулів щодо створення та впровадження об'єктів інтелектуальної власності. У статті визначено основні проблеми, які потребують їх вирішення для можливості вдосконалення системи державного управління сферою інтелектуальної власності. Автором визначено основні напрямки, розвиток яких, дозволить підвищити рівень інновацій, створити систему комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності та формувати в Україні цивілізований і легальний ринок таких об'єктів. Встановлено, що реформування системи

державного управління в сфері інтелектуальної власності призвело до визначення додаткових напрямків і функцій органів публічного адміністрування, що має призвести до побудови стратегії управління інтелектуальною власністю в Україні на якісно нових засадах, що відповідатимуть міжнародним стандартам в цій сфері.

Ключові слова: державне управління, публічне адміністрування, система, інтелектуальна власність, промислова власність, державний орган.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасні світові тенденції вказують на важливість розвитку сфери інтелектуальної власності – результатів розумової та творчої діяльності людини. Впровадження інновацій, інвестування в інтелектуальномісткі галузі є економічно недоцільними, якщо права на об'єкти інтелектуальної власності не мають надійного захисту. Захист інтелектуальної власності має вирішальне значення як для кожної окремої людини, так і для держави в цілому.

Для України налагодження та вдосконалення механізмів державного управління є необхідною умовою для її інтеграції до міжнародних структур і підтримання загального позитивного іміджу на міжнародній арені.

Створення сприятливих умов для забезпечення захисту інтелектуальної власності в державі впливає на її місце в глобальній торговельній системі, а конкурентоспроможність її інтелектуальних ресурсів на інвестиційну привабливість.

Законом України «Про основи національної безпеки України» визначено, що одним з пріоритетних напрямків національних інтересів України є розвиток інтелектуального потенціалу українського народу, а недосконалість механізмів захисту прав інтелектуальної власності визначена як одна із загроз національним інтересам і національній безпеці України [1]. Фактичні обставини вказують на те, що захист інтелектуальної власності в інших сферах, зокрема в соціально-культурній сфері та у сфері підприємництва, також є важливим для забезпечення національних інтересів держави.

В Україні рівень захисту прав інтелектуальної власності на сьогодні залишається достатньо низьким, проблема порушень прав суб'єктів інтелектуальної власності є досі повноцінно невирішеною. За даними Міжнародного альянсу інтелектуальної власності, Україна входить до списку країн з високим рівнем інтернет-піратства. Впровадження та реалізація заходів щодо посилення захисту інтелектуальної власності в Україні на рівні механізмів державного управління стає запорукою позитивних змін цієї ситуації, що склалася в державі.

Аналіз досліджень і публікацій. В теорії проблема державного управління інтелектуальною власністю знайшла своє відображення в працях вітчизняних науковців, таких як: М. Вачевський, В. Зінов, Ю. Кузнєцов, Ю. Суїні, П. Цибульов, В. Чеботарьов. Однак, хотілось би зауважити, що у працях вітчизняних науковців дане питання розглядається в основному в економічному та правовому аспектах. Аспект державного управління, враховуючи реформування в цій сфері, яке відбувається останнім часом, є маловивченим в сучасних умовах та викликає певні труднощі в розробці даного питання.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Здійснити аналіз системи державного управління в сфері інтелектуальної власності в Україні та структури державних органів на сучасному етапі, а також дослідити вплив запроваджених реформ в цій сфері та спрогнозувати подальші перспективи для розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні право інтелектуальної власності є відносно новим, якщо порівнювати його з іншими галузями законодавства, що, в свою чергу, викликано низьким рівнем усвідомлення необхідності захисту своїх майнових та особистих немайнових прав автором об'єкта інтелектуальної власності. Незаконне копіювання, розповсюдження та використання та інші проблемні аспекти порушення прав інтелектуальної власності на території України, є сучасними реаліями суспільних відносин в цій сфері. Динамічний розвиток світової економіки свідчить про те, що серед основних показників конкурентоспроможності країн визначальним є впровадження ефективних механізмів державного управління та інноваційної політики, які зможуть забезпечувати конкурентоспроможність економіки країни в цілому.

В Україні за часи її незалежності створено функціонуючу систему державного управління в сфері інтелектуальної власності. Хронологічно цей процес становлення, вдосконалення та подальшого розвитку можливо поділити на шість основних етапів. Перший етап становлення відбувався протягом 1991-1994 років. Цей етап є основоположним і став періодом формування законодавчого базису та створення основних організаційних структур. З 1995 року по 1999 рік відбувався другий етап становлення. Даний етап можливо охарактеризувати соціально-економічним реформуванням і прийняттям Україною низки міжнародних зобов'язань. Наступний етап, який став третім, відбувався в період з 2000-2007 роки. Даний етап було розпочато внаслідок завершення кризового періоду економіки України та визначенням пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки, що було відображено в посланні Президента України до Верховної Ради, в результаті чого було прийнято Закон України «Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки». Четвертий етап становлення та подальшого розвитку припав на період 2008-2010 роки. Головною подією цього етапу стало вступ України до СОТ [2-6]. На думку автора, також слід виділити ще два етапи – проміжний та сучасний. П'ятий етап – проміжний, відбувався в період з 2011 року по 2015 рік. Цей етап розпочався зі схвалення Верховною Радою України Рекомендацій парламентських слухань на тему: «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» [7], а також характеризується приведення у відповідність законодавства у сфері інтелектуальної діяльності до вимог Закону України «Про адміністративні послуги» [8]. Шостий етап – сучасний, розпочався з 2016 року зі схвалення Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні. Зокрема положеннями Концепції передбачено впровадження в Україні європейських стандартів життя, встановлення сприятливих умов для високотехнологічного, інтелектуальномісткого бізнесу, створення оптимальної, якісної та ефективної державної системи правової охорони інтелектуальної власності. Також, згідно з положеннями Концепції буде реорганізовано систему колективного управління майновими авторськими та суміжними правами й удосконалено

національну правову базу та її гармонізація з актами Європейського Союзу. й оптимізацією діяльності центральних органів виконавчої влади державної системи правової охорони інтелектуальної власності [9, 10].

Таким чином в Україні з 2016 року почала впроваджуватись реформована та оптимізована система державного управління в сфері інтелектуальної власності, яку можливо охарактеризувати через аналіз її структури.

Традиційно, як і в багатьох інших сферах державного управління, вищою ланкою в системі є Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, в структурі Верховного суду діє Касаційний господарський суд.

У структурі Верховної Ради України, у складі її Комітету з питань науки і освіти діє підкомітет з питань інноваційної діяльності і захисту інтелектуальної власності.

У системі судової влади відбулись докорінні зміни, які вплинули на сферу інтелектуальної власності в Україні. В 2016 році були внесені зміни до Конституції [11] і прийнято новий Закон України «Про судоустрій і статус суддів» [12], згідно з якими найвищим судом у системі судоустрою України є Верховний Суд. У складі Верховного Суду діють: Велика Палата Верховного Суду; Касаційний адміністративний суд; Касаційний господарський суд; Касаційний кримінальний суд; Касаційний цивільний суд.

Крім того, 29 вересня 2017 року Президент України підписав Указ «Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності» [13]. 3 жовтня 2017 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів», яким врегульовуються питання діяльності нового спеціалізованого суду [14]. Передбачено, що Вищий суд з питань інтелектуальної власності розглядатиме справи про права на винахід, корисну модель, промисловий зразок, товарний знак, комерційне найменування. Також цей суд розглядатиме справи у спорах про реєстрацію, обліку прав інтелектуальної власності, визнання недійсними, продовження дії, дострокове припинення

патентів. Крім того, Вищий суд розглядатиме скарги на рішення Антимонопольного комітету із зазначених питань. Відповідно до ст. 32 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Вищий суд з питань інтелектуальної власності здійснює правосуддя як суд першої та апеляційної інстанції [11].

Система виконавчих органів також була реформована, завдяки чому в ній відбулись зміни. Зокрема, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 року № 90 було утворено Раду з питань інтелектуальної власності. Рада з питань інтелектуальної власності є тимчасовим консультативно-дорадчим органом Кабінету Міністрів України, основними завданнями якої є: сприяння забезпеченню координації дій органів виконавчої влади у сфері інтелектуальної власності; визначення шляхів та механізму розв'язання проблемних питань, що виникають під час формування та реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності; підготовка пропозицій та рекомендацій щодо: розвитку сфери інтелектуальної власності України з урахуванням стратегічних завдань інноваційного розвитку держави; пріоритетних напрямів, програм розвитку та функціонування державної системи інтелектуальної власності; забезпечення інтегрування України у міжнародний та європейський інтелектуальний простір з урахуванням національних інтересів; розвитку та реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності; державного стимулювання винахідницької діяльності, комерціалізації результатів інтелектуальної, творчої діяльності, трансферу технологій, а також організації науково-дослідних робіт з питань удосконалення правової охорони інтелектуальної власності, економічного, інформаційного та ресурсного забезпечення сфери інтелектуальної власності; запобігання та припинення порушень прав інтелектуальної власності [15]. Крім того, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 року № 585 Міністерство економічного розвитку і торгівлі стало правонаступником Державної служби інтелектуальної власності, що ліквідується, в частині реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності [16]. До структури Міністерства економічного розвитку і торгівлі входить департамент інтелектуальної власності. До складу департаменту

входять такі структурні підрозділи: управління промислової власності; управління державних реєстрацій; відділ авторського права і суміжних прав; сектор співробітництва з національними та міжнародними інституціями у сфері інтелектуальної власності; сектор державного нагляду за дотриманням законодавства у сфері інтелектуальної власності. Крім того, департамент здійснює організаційне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Апеляційної палати [17].

Важливу роль у структурі органів державного управління в сфері інтелектуальної власності відіграють організації, що утворюють інфраструктуру діяльності в цій сфері, такі як: Український інститут інтелектуальної власності (УКРПАТЕНТ) та Українське агентство з авторських та суміжних прав (УААСП). Український інститут інтелектуальної власності – державне підприємство, що входить до структури Міністерства економічного розвитку і торгівлі в Україні і відповідає за проведення формальної та кваліфікаційної експертизи заявок на об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, топографії інтегральних мікросхем та зазначення походження товарів) на відповідність умовам надання правової охорони, виносить рішення щодо видачі охоронних документів, забезпечує здійснення державної реєстрації об'єктів промислової власності та офіційної публікації відомостей про них. Українське агентство з авторських та суміжних прав (УААСП) – українська державна організація колективного управління, що спеціалізується на зборі і виплаті авторської винагороди (роялті). Основною задачею організації є управління на колективній основі і захист майнових авторських прав вітчизняних і зарубіжних авторів на території України [9].

До інших відомств України, які так чи інакше пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, відносяться: Антимонопольний комітет України, що є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель. [18]; Державне агентство України з інвестицій та розвитку – бере участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики у сфері інвестиційної та інноваційної

діяльності [19]; Державна фіскальна служба України – вживає заходів для захисту прав інтелектуальної власності у процесі зовнішньоекономічної діяльності, недопущення переміщення через митний кордон України контрафактних товарів [20]; Департамент державної служби боротьби з економічною злочинністю – здійснює діяльність щодо виявлення та припинення фактів порушення прав інтелектуальної власності [21].

До інших відомств, які пов'язані з вирішенням питань у сфері інтелектуальної власності, належать Служба безпеки України [22] і також можна віднести Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів, яка здійснює у межах своєї компетенції контроль за додержанням законодавства про рекламу [23].

Також до складу системи державного управління в сфері інтелектуальної власності з питань її наукового забезпечення треба віднести Національну академію наук України, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України, а також галузеві академії [24]. В питаннях підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації управлінських і наукових кадрів для сфери інтелектуальної власності важливу роль відіграє Міністерство освіти і науки України [25].

Варто відзначити, що управління майновими правами суб'єктів права інтелектуальної власності може здійснюватися громадськими організаціями. Відповідно до положень Закону України «Про авторське право і суміжні права» передбачена можливість колективного управління майновими правами авторів, інших осіб, які мають авторське право або суміжні права [26]. Зазначені особи можуть доручати управління своїми майновими правами на колективній основі організаціям, які не мають права займатися комерційною діяльністю. Такі організації діють на основі і в межах повноважень, що добровільно їм були передані авторами, іншими особами, які мають авторське право або суміжні права. На діяльність зазначених організацій не поширюються обмеження, передбачені антимонопольним законодавством. До діючих на момент проведення дослідження в Україні таких громадських організацій слід віднести Всеукраїнську асоціацію інтелектуальної власності, Всеукраїнську асоціацію представників у справах інтелектуальної власності

(патентних повірених), Український музичний альянс, Українську лігу музичних прав, Агентство охорони прав виконавців, Дім авторів музики в Україні, Спілку авторів України, Гільдію виробників відеограм і фонограм.

Крім того, 15 травня 2018 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав», яким визначаються правові та організаційні засади колективного управління майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав в Україні [27].

Такими, що здійснюють управління інтелектуальною власністю, також слід визнати й творчі спілки. Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» дає визначення цього терміну, а саме творча спілка – це добровільне об'єднання професійних творчих працівників відповідного фахового напрямку в галузі культури та мистецтва, що має фіксоване членство і діє на підставі статуту. Основними напрямками діяльності творчої спілки є: творча діяльність у галузі культури і мистецтва; розвиток національної культури та мистецтва, розроблення і втілення в життя культурно-мистецьких заходів, організація творчих конкурсів, виставок, авторських вечорів, прем'єр, фестивалів тощо; створення умов для творчої праці, підвищення професійного, наукового та загальнокультурного рівня членів творчої спілки, виховання творчої молоді, оволодіння нею досягненнями національної та загальнонародської культури; пошук талантів серед молоді та сприяння їх творчому розвитку; видання газет, журналів, книг та іншої друкованої продукції, створення кіно-тавідеофільмів, аудіовізуальної продукції з метою популяризації досягнень української та світової культури і мистецтва, творчого доробку членів спілок; турбота про правовий, соціальний та професійний захист членів творчої спілки; сприяння відродженню, розвиткові та популяризації народної творчості, творчому використанню народних традицій у розвиткові культури та мистецтва, збереженню та збагаченню історико-культурної спадщини та довкілля, проведенню масових культурно-просвітницьких заходів, а також утвердженню демократичних, загальнонародських цінностей; постійна співпраця з педагогічними та

науково-педагогічними колективами навчальних закладів; подання допомоги в навчально-виховній роботі педагогічним колективам у патріотичному, культурному та інтелектуальному розвитку дітей та молоді, у морально-етичному та естетичному вихованні; сприяння обміну культурними цінностями, співробітництво між діячами культури і мистецтва різних країн, національними і міжнародними організаціями культури та мистецтв; виховання поваги до історико-культурних цінностей, традицій українського та інших народів [28].

Можливо дійти висновку, провівши даний аналіз структури системи державного управління в сфері інтелектуальної власності, що в основному вона спрямована на вирішення питань охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності, а її реформування в сучасних умовах приводить її до відповідності міжнародним стандартам. Ця позиція автора підтверджується даними з щорічного звіту Міжнародного альянсу інтелектуальної власності, в якому не минули питання щодо стану справ у сфері інтелектуальної власності в Україні, де вказувалось, що на даний момент вже розглядається питання виключення України зі списку країн з високим рівнем інтернет-піратства. Однак для прийняття такого рішення в Україні слід вирішити ключові питання, а саме: боротьба з піратством, розвиток колективного управління правами інтелектуальної власності та легалізація програмного забезпечення Microsoft в органах державної влади [29].

Таким чином, система державного управління в сфері інтелектуальної власності, з врахуванням пропозицій міжнародних організацій, спрямовується на охорону та захист прав на об'єкти інтелектуальної власності, однак лишаються поза увагою побудова системи державного управління інноваційним розвитком, а також питання стимулювання створення та впровадження інновацій, що значним чином створює перешкоди в інноваційній діяльності і розвитку в Україні цивілізованого та легального ринку об'єктів інтелектуальної власності.

Такий висновок автора підтверджується даними, отриманими зі звітів, а також статистичних даних, що наводяться ДП «Український інститут інтелектуальної власності», аналізуючи котрі, можна побачити, що в середньому за останні п'ять років на

розгляд надходить приблизно 50 тис. заявок в рік щодо надання правової охорони об'єктам промислової власності, однак лише приблизно 10% таких об'єктів промислової власності набувають правової охорони [30-33]. Наведені дані свідчать про те, що в Україні склалася ситуація, яку можливо охарактеризувати, з одного боку, збільшенням кількісних показників подання заявок на видачу охоронних документів на об'єкти промислової власності, а, з іншого боку, – в країні відбувається процес гальмування інноваційної діяльності та розвитку цивілізованого й легального ринку об'єктів інтелектуальної власності, що в свою чергу впливає на високотехнологічні галузі промисловості.

Наслідком такої ситуації, що складається в сфері інтелектуальної власності, є зменшення чисельності творців (власників) об'єктів права промислової власності (винахідників і раціоналізаторів), у яких в свідомості формуються поняття, що процес створення, оформлення та подальшого захисту об'єктів промислової власності дуже затяжний, а результатом його є отримання охоронних документів, які фактично не дають фінансових та інших можливостей для їх власників.

Причинами, які призвели до такого стану в сфері інтелектуальної власності, за визначенням Ради Національної безпеки і оборони України та Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, були: розпорошення і дублювання управлінських функцій, зокрема організаційних, між кількома центральними органами виконавчої влади; низький рівень роботи консультативно-дорадчих органів щодо формування єдиної державної інноваційної політики, в тому числі і в сфері інтелектуальної власності; відсутність системи економічних стимулів (податкових, кредитних, страхових) щодо створення та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, що матимуть на меті формування ринку цих об'єктів [34].

Висновки. В результаті проведеного аналізу та здійсненого дослідження системи державного управління в сфері інтелектуальної власності в Україні можливо дійти до низки висновків: 1) в Україні тривалий час недооцінювалося значення інтелектуальної власності; 2) непослідовність української держави у проведенні науково-технічної та інноваційної політики призвела до зниження попиту на

наукові дослідження і розробки та фактичне згортання інноваційної діяльності у промисловості; 3) реформування та останні зміни в урядовій політиці в сфері інтелектуальної власності, що відбуваються протягом останніх трьох років, вказують на позитивні тенденції вирішення більшості проблемних питань, а діяльність уряду, що спрямована на вироблення та реалізацію концептуально стратегічних рішень, дозволять покращити реальний стан справ в цій сфері; 4) на сучасному етапі залишаються невирішені питання розвитку ринку інтелектуальної власності, створення інноваційної інфраструктури, фінансового та податкового стимулювання науково-технічної діяльності.

Таким чином, проблеми та перспективи розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні безпосередньо пов'язані зі стратегією реформування публічного адміністрування в цій сфері. Для її ефективного розвитку необхідно на рівні державного управління впровадити ряд заходів, а саме:

- створити повноцінну інноваційну інфраструктуру;
- забезпечити розвиток системи фінансового та податкового стимулювання науково-технічної діяльності.
- забезпечити функціонування цивілізованого та легального ринку об'єктів інтелектуальної власності.

Вищевказані заходи можливо реалізувати за рахунок вдосконалення законодавчої та нормативно-правової бази в сфері інтелектуальної власності. Головним чинником позитивних змін в сфері інтелектуальної власності в Україні може стати запровадження комплексного підходу в системі державного управління щодо питань інформаційного забезпечення, проведення експертизи, надання правового захисту, здійснення економічної оцінки вартості та використання об'єктів інтелектуальної власності.

Стаття надійшла до редакції: 30.07.2018 р.

in Ukraine at qualitatively new levels which will correspond to the international standards in the given sphere.

Keywords: *public administration, system, intellectual property, industrial property, state agency.*

References

1. Zakon Ukrainy «Pro osnovy natsionalnoi bezpeky Ukrainy» [The Law of Ukraine «On the Fundamentals of National Security of Ukraine»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> [in Ukrainian].
2. Tsibulev P.M. (2008) Vvedennya do Intelektualnoyi vlasnosti: navchalnyi posibnik [Introduction to Intellectual Property: tutorial]. Kiev: DPVP. [in Ukrainian].
3. Kuznetsov Y.M. (2005) Patentoznavstvo ta avtorske pravo: pidruchnik [Patent and Copyright: textbook]. Kiev: Kondor. [in Ukrainian].
4. Tsibulev P.M., Chebotaryov V.P., Zinov V.G., Suini Y. (2005) Upravlinnya Intelektualnoyu vlasnistyu: monografIya [Intellectual Property Management: monograph] P.M. Tsibulev (eds.). Kiev: K.I.C. [in Ukrainian].
5. Vynakhidnyky Ukrainy – elita derzhavy. Vynakhody ta innovatsii. Osnovni etapy rozvytku Derzhavnoi systemy pravovoi okhorony intelektualnoi vlasnosti Ukrainy. [The inventors of Ukraine are the elite of the state. Inventions and innovations. The main stages of development of the State system of legal protection of intellectual property of Ukraine]. Retrieved from <http://inventor.biz.ua/online/vol4/pdf/008> [in Ukrainian].
6. Vachevsky M.V. (2004) Sotsialno-ekonomichni aspekti vikoristannya intelektualnoyi vlasnosti v suchasniy umovah. Teoriya i praktika: navchalnyi posibnik [Socially-Economical Aspects of Vicariness and Intelligence in the Time of Thought. Theory and Practice: tutorial]. Kiev: CNL. [in Ukrainian].
7. Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro Rekomendatsii parlamentskykh slukhan na temu: «Stratehiia innovatsiinoho rozvytku

Ukrainy na 2010-2020 roky v umovakh hlobalizatsiinykh vyklykiv» [The Decree of the Verkhovna Rada of Ukraine «On Recommendations of the Parliamentary Hearings on the topic:» Strategy of Ukraine's Innovation Development for 2010-2020 in the context of Globalization Challenges»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2632-17> [in Ukrainian].

8. Zakon Ukrainy «Pro administratyvni posluhy» [The Law of Ukraine «On administrative services»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> [in Ukrainian].

9. Rychnyi zvit derzhavnoi sluzhby z intelektualnoi vlasnosti za 2013 rik [Annual Report of the State Service for Intellectual Property for 2013] (n.d.) uipv.org. Retrieved from http://www.uipv.org/i_upload/file/AnnualReport/zvit_ukr-2013 [in Ukrainian].

10. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennia Kontseptsii reformuvannia derzhavnoi systemy pravovoi okhorony intelektualnoi vlasnosti v Ukraini» [The Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On Approval of the Concept of Reforming the State System of Legal Protection of Intellectual Property in Ukraine»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249086258> [in Ukrainian].

11. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Konstytutsii Ukrainy (shchodo pravosuddia)» [The Law of Ukraine «On Amendments to the Constitution of Ukraine (Regarding Justice)»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1401-19/paran2#n2> [in Ukrainian].

12. Zakon Ukrainy «Pro sudoustrii i status suddiv» [The Law of Ukraine «On the Judiciary and the Status of Judges»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> [in Ukrainian].

13. Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro utvorennia Vyshchoho sudu z pytan intelektualnoi vlasnosti» [The Decree of the President of Ukraine «On the formation of the Supreme Court on Intellectual Property»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/299/2017> [in Ukrainian].

14. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Hospodarskoho protsesualnogo kodeksu Ukrainy, Tsyvilnogo protsesualnogo kodeksu

Ukrainy, Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv» [The Law of Ukraine «On Amendments to the Commercial Procedural Code of Ukraine, the Civil Procedural Code of Ukraine, the Code of Administrative Legal Proceedings of Ukraine and other legislative acts»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2147-19> [in Ukrainian].

15. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro utvorennia Rady z pytan intelektualnoi vlasnosti» [The Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On the formation of the Council on Intellectual Property»] (n.d.). kmu.gov.ua. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-utvorenniya-radi-z-pitan-intelektualnoyi-vlasnosti> [in Ukrainian].

16. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Deiaki pytannia optymizatsii diialnosti tsentralnykh orhaniv vykonavchoi vlady derzhavnoi systemy pravovoi okhorony intelektualnoi vlasnosti» [The Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «Some Issues of Optimization of the Activities of Central Executive Bodies of the State System of Legal Protection of Intellectual Property»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/585-2016-%D0%BF> [in Ukrainian].

17. Nakaz Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro departament intelektualnoi vlasnosti» [The Decree of the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine «On Approval of the Regulations on the Department of Intellectual Property»] (n.d.) document.ua. Retrieved from <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-polozhennja-pro-departament-intelektualno-doc315080.html> [in Ukrainian].

18. Zakon Ukrainy «Pro Antymonopolnyi komitet Ukrainy» [The Law of Ukraine «On Antimonopoly Committee of Ukraine»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3659-12> [in Ukrainian].

19. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro Derzhavne ahentstvo z investytсии ta rozvytku» [The Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «About the State Agency for Investment and Development»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/356-2010-%D0%BF> [in Ukrainian].

20. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro Derzhavnu fiskalnu sluzhbu Ukrainy» [The Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On the State Fiscal Service of Ukraine»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/356-2010-%D0%BF> [in Ukrainian].

21. Nakaz Ministerstva Vnutrishnikh Sprav Ukrainy «Pro orhanizatsiiu diialnosti pidrozdiliv derzhavnoi sluzhby borotby z ekonomichnoi zlochynnistiu Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy» [The Decree of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine «On the organization of activities of the civil service departments for combating economic crime of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1588-12> [in Ukrainian].

22. Zakon Ukrainy «Pro Sluzhbu bezpeky Ukrainy» [The Law of Ukraine «On the Security Service of Ukraine»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-12> [in Ukrainian].

23. Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro Polozhennia pro Derzhavnu inspektsiiu Ukrainy z pytan zakhystu prav spozhyvachiv» [The Decree of the President of Ukraine «On the Regulations on the State Inspection of Ukraine on Consumer Rights Protection»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/465/2011> [in Ukrainian].

24. Statut Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy [Statute of the National Academy of Sciences of Ukraine] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0001550-02> [in Ukrainian].

25. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy» [The Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On Approval of the Regulation on the Ministry of Education and Science of Ukraine»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-%D0%BF> [in Ukrainian].

26. Zakon Ukrainy «Pro avtorske pravo i sumizhni prava» [The Law of Ukraine «On Copyright and Related Rights»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> [in Ukrainian].

27. Zakon Ukrainy «Pro efektyvne upravlinnia mainovymy pravamy pravovlasnykiv u sferi avtorskoho prava i (abo) sumizhnykh» [The Law of Ukraine «On Effective Management of the Rights of Owners in the Sphere of Copyright and (or) Related»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2415-viii> [in Ukrainian].

28. Zakon Ukrainy «Pro profesiinykh tvorchykh pratsivnykiv ta tvorchi spilky» [The Law of Ukraine «On Professional Creative Workers and Creative Unions»] (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/554/97-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].

29. Annual report of the International Alliance of Intellectual Property «Special 301 Report on Copyright Protection and Enforcement». (n.d.). iipa.org. Retrieved from https://iipa.org/files/uploads/2018/02/2018_SPECIAL_301 [English].

30. Richnyi zvit derzhavnoi sluzhby z intelektualnoi vlasnosti za 2014 rik [Annual Report of the State Service for Intellectual Property for 2014]. (n.d.). uipv.org. Retrieved from http://www.uipv.org/i_upload/file/AnnualReport/zvit_ukr-2014 [in Ukrainian].

31. Richnyi zvit derzhavnoi sluzhby z intelektualnoi vlasnosti za 2015 rik [Annual Report of the State Service for Intellectual Property for 2015]. (n.d.). uipv.org. Retrieved from http://www.uipv.org/i_upload/file/AnnualReport/zvit_ukr-2015 [in Ukrainian].

32. Richnyi zvit derzhavnoi sluzhby z intelektualnoi vlasnosti za 2016 rik [Annual Report of the State Service for Intellectual Property for 2016]. (n.d.). uipv.org. Retrieved from http://www.uipv.org/i_upload/file/AnnualReport/zvit_ukr-2016 [in Ukrainian].

33. Statystychnyi zvit pro vnesennia do derzhavnykh reistriv okhoronnykh dokumentiv na ob'iekty promyslovoi vlasnosti [Statistical report on entering into state registers of security documents for industrial property objects]. (n.d.). uipv.org. Retrieved from <http://www.uipv.org/ua/vsjogo.html> [in Ukrainian].

34. Rishennia Komitetu Verkhovnoi Rady Ukrainy z pytan nauky i osvity «Pro stan derzhavnoho rehuliuвання i upravlinnia u sferi rozvytku, pravovoi okhorony i zakhystu intelektualnoi vlasnosti ta innovatsiinoi diialnosti v Ukraini» [The Decision of the Committee of

the Verkhovna Rada of Ukraine on Science and Education «On the State of State Regulation and Management in the Sphere of Development, Legal Protection and Protection of Intellectual Property and Innovation in Ukraine»]. (n.d.). kno.zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36383> [in Ukrainian].

Received: 30.07.2018.

Відомості про авторів / **Information about the Authors**

Слободянюк Дмитро Сергійович: Чорноморський національний університет ім. Петра Могили: вул. 68 десантників 10, Миколаїв, 54003, Україна.

Dmitro Slobodyanyuk: Petro Mohyla Black Sea National University: 68 Desantnykiv str. 10, Mykolaiv, 54003, Ukraine.

ORCID.ORG/ 0000-0001-6281-1907

E-mail: slobodyanyuk.dmitry@gmail.com